

Inatsisartunut ilaasortamut
Nivi Rosing
Inuit Ataqtigiit

22-12-2025
Suliap normua
2025-10523
All. il.
25999301

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqa. (+299) 34 50 00
Nass. (+299) 34 66 66
E-mail: miin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Angerlarsimaffimmi nakuusertarneq pillugu §37 naapertorlugu apeqquaqqaammut nr. 198-imut akissuteqaat

Asasara Nivi Rosing.

Apeqqutitut qujanaq. Apeqqutit ataasiakkaarlugit akissutit malitseqartillugit ataani allanneqaqqippat.

1. Angerlarsimaffimmi tarnikkut timikkullu persuttaasarneq pinaveersimatinniarlugu, Naalakkersuisut tigussaasunik sunik pilersaaruteqarpat?

Naalakkersuisut Qanigisariinni nakuusertarnerup akiorneqarnissaa pillugu iliuusissatut pilersaarutaat (2023-2027) innersuussutigissavara, tassani nakuusertarnerit assigiinngitsut tamaasa pinaveersaartinnissaat ilaapput. Ilaatigut imatut iliuuseqarnikkut pinaveersaartitsisoqassaaq:

- Ilaqutariinnut tamakkiisumik iliuuseqarnikkut aaqqissuussaasumik pinaveersaartitsineq soorlu ilaqtariinni isumasioqatigiinneq, tassani suliamik ilinniarsimasut avatangiisinik toqqissisimasunik pilersitsisinnaanissaannut aammalu attaveqaqatigiinnermi peqataatitsisinnaanissaannut pikkorissartinneqarlutik.
- Paquminarunnaarsaanissamut nakuusertarnerlu pillugu ilisimasaqarnerulernissamut paasititsiniaanerit.
- Nakuusertartunut neqeroorteqarneq (ass Alliaq) aamma Inulervik aqqutigalugu katsorsaaneq/siunnersuineq.
- Immikkut ittumik politiit suleqatigiit, ujartuinnermik suliaqartut, politiinik ilinniartitsit kominunillu suliaqarfiit assigiinngitsut akimorlugit suleqateqartut.

2. Angutit arnallu persuttagaasimasut illoqarfimmut allamut nuuttariaqarnatik qimarnuimmiinnissamik ikiorserneqarnissaannut Naalakkersuisut tigussaasunik sunik pilersaaruteqarpat?

Kommunit illoqarfinni tamani qimarnguinnik pilersitsisinaanissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarnikuuvoq. Kommunit pisariaqartitsinermik nalilersuissapput pilersitsinissamullu aamma ingerlatsinissamut aningaasanik qinnuteqassallutik.

3. Inissiap persuttaasumit pigineqarluniluunniit attartorneqarnerani persuttagaasut inissaqarnissaat qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut tigussaasunik sunik pilersaaruteqarpat?

Apeqqut una akissuteqarfiginiarlugu Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfimmit akissutinik pissarsiniarsimavoq. Imatut akissuteqarput:

Ersarissunik atorsinnaasunillu aaqqissuussanik, nakuuserfigineqarsimasunik tapersersuisunik peqareerpoq, tak. Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartoq. Peqqussummi §§ 61 aamma 62 naapertorlugit aappariikkunnaarnermi pineqartut isumaqatigiissutigisinnaavaat kiap inimik attartorneq ingerlatiinnassaneraa.

Isumaqatigiittoqarsinnaanngippat eqqartuussisut aalajangersinnaavaat kiap attartorneq tigussaneraa. Naliliinermi tassani ilaatigut meeqqat kiisalu nakuusernarmik imaluunniit timikkut allatigut innarliinermik pinerluttulerinermi inatsimmi ilaasunik aappariikkunnaarneq pissuteqarnerseq qitiutinneqartariaqarput. Aalajangersakkat imaqarput nakuuserfigineqarsimasoq attartornermik ingerlateqqinnissamut pisinnaatitaasinnaasoq – aamma pisuni attartornermut isumaqatigiissut nakuusersimasup aqqa kisimi allaqqagaluarpas.

Tamatuma saniatigut matumani maluginiarneqassaaq peqqussut § 22 naapertorlugi kommunit inuit atugaat maliillugit inissanik innersuussinissamut pisinnaatitaaffimmik atuinnissaannut periarfissaqartut. Nalilersueqqissaarineq apeqqutaalluni – pisariaqartutut nalilernerqarpat, nakuuserfigineqarsimasup utaqqiisaasumik inissikkallarnissaata qulakkeernissaanut atorsinnaavoq. § 22-p atuutsinneqarnerani kommune arlalinnik pisussaaffeqarpoq, ilaatigut ineqarnermut akiliutit ineqarnermullu aningaasartuutit allat angerlarsimaffiup atornegalerneraniit akiliunneqarnissaat, kiisalu qularnaveeqqusiissut akilerneqarnissaa.

Kommuni aamma annaasaqarnermut qularnaveeqqusiissusiortariaqarpoq, attartortup akiliisinnaassusaanik nammineq uppersaasiorsinnaanngippat, tak. § 22, imm. 2.

Pisunili illu nammineq pigineqarpat, malittarisassat allaanerupput. Naalakkersuisut piginnittuunermik imaluunniit angerlarsimaffimmi nammineq pigisami najugaqaannarsinnaanermut pisinnaatitaaffimmik allaffissornikkut nuussinissamut tunngavissaqanngillat. Aappariikkunnaarnermi kina illumi nammineq pigisami najugaqaannassanersoq pillugu apeqqut taamaallaat eqqartuussivimmi aamma piginnittussaataaannermut inatsisitigut aalajangersakkani suliaasaavoq.

4. Digitalikkut persuttaasarneq pinaveersimatinniarlugu Naalakkersuisut tigussaasunik sunik pilersaaruteqarpat?

Naalakkersuisut Qanigisariinni nakuusernarnerup akiorneqarnissaa pillugu iliuusissatut pilersaarutaanni nakuusernarnerit tamaasa, ilaatigut digitaallikkut innarliisarnerit ilanngullugit sammeneqarput.

Tamatuma saniatigut inatsisit ullutsinnut naleqqussarniarlugit ingerlaavartumik inatsisinik allanngortitsisoqartarpoq. Ilaatigut Naalakkersuisut kissaateqareernerisigut Folketingip pinerluttulerinermut

inatsimmut allannguut akuersissutigaa, taamaasilluni maannakkut timitalerlugu digitalikkulluunniit isumapiloqarneq tunngavigalugu tatiginnilersitsiniaaneq nammineq aalajangersagaqalerpoq.

Eqqaaneqarsinnaavoq ingerlaavartumik meeqqat inoqatinut attaveqaatinik atuisarnerannut tunngatillugu malittarisassioqartoq, tamatumani siunertaavoq inoqatinut attaveqaatini meeqqanik illersuineq ilinniartitsinerlu. Tamatuma saniatigut assigiinngitsunik suliniuteqartoqarpoq, ilaatigut Paarisa aqqutigalugu: Piffissap ingerlanerani Paarisa immikkut ukkatarisimavaa digitalikkut kanngunarsaanerit pinaveersaartinneqarnissaat kiisalu suliassaqaarfiit attuumassuteqartut akornanni ilisimasanik avitseqatigiinnerup suleqatigiinnerullu nukittorsarneqarnissaat.

Tamatuma ilaatut Red Barnets Slet-Det-materiale kalaallisut nutserneqarpoq taaguutaalu naleqqussarneqarluni "SoMe – Nittartakkatigut attaveqatigiittarfii pillugit ilitsersuutit". Ilitsersuutit tamatuma kingorna nuna tamakkerlugu kommuninut, atuarfinnut politeeqarfinnullu tamanut agguanneqarput. Najoqqutassiaq assut tigulluarneqarpoq, aammalu allanik assersuutiniq piumasaqarneq ersarissumik pisariaqartitsinermik aammalu digitaliusumik illersuinermik suliqaarnermut sumiiffimmi annertuumik tunniusimasoqarneranik takutitsivoq.

Tamatuma saniatigut paasissutissiinermut najoqqutassiaq "Killiliisa – innuttaasunut" suliassaqaarfinnut taakkununga pineqartunut nassiunneqarpoq. Najoqqutassiaq isumapiloqarneq tunngavigalugu tatiginnilersitsiniaanerit aamma kinguaassiuutitut tunngassuteqartut siammarterneqarnissaanik qunusaarinermut tunngasunut iniatsisit pillugit paasissutissanik ajornaatsunik pissarsiarineqarsinnaasunillu tunniussivoq taamalillunilu innuttaasut suliameqarpoq ilinniarsimasut digitalikkut atornerluisarnermik pinaveersaartitsinissaannik, ilisierinnissinnaaniissaannik qisuariarsinnaanissaannillu tapersersorlugit.

5. Persuttaasarneq akiorniarlugu periusissiap maanna atuuttup killiffia sumiippa? Suliniutissat tamarmik aallartinneqareerpat?

Qanigisariinni nakuusertarnerup akiorneqarnissaa pillugu iliuusissatut pilersaarut 2023-2027-miittut suliniutit ingerlaavartumik nalilersorneqartassapput.

6. Tarnikkut persuttaasarnerup 1. januar 2024-mi pinerluutinngortinneqarnerata kingorna tamanna eqqartuussaanerit kinguneqarpa? Pinerluttaalisitsinermut inatsimmi aalajangersakkat nutaat atornerqarnerata nalilersornissaanut pilersaaruteqartoqarpa?

Apeqput una akissuteqarfiginiarlugu Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik Inuusutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmit akissutiniq pissarsiniarsimavoq. Inuusutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik Inatsinik atuutsitsinermut ministereqarfiimmit oqaaseqaatinik pissarsiniarsimavoq, imatullu akissuteqarput:

1. Apeqputit akissutissarsiniarlugit Inatsinik atuutsitsinermut ministereqarfik Domstolsstyrelsen-imit oqaaseqaammik pissarsivoq, taannalu imatut paasissutissiivoq:

"Akissuteqarnissamut Domstolsstyrelsen Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmit oqaaseqaatinik pissarsiniarsimavoq, taakkua imatut paasissutissiisut, pinerluttulerinermi inatsimmi § 88 naapertorlugu inoqutigiinni allani ilaasoq qanimulluunniit attuumassuteqartoq imaluunniit siusinnerusukku inoqutigiinnut attuumassuteqarsimasoq tarnikkut nakuusertutut eqqartuunneqarsinnaavoq, taanna pissusilersorfigineqartumik assuarinnilluni aqutsiniartutut iliortoq, matumani inuiaqatigiinni ajortumik aqutsiniarnermik atuinnikkut, piffissap ingerlanerani uteqattaartumik sakkortuumik nikassaarpasittutut, qinngasaarisutut imaluunniit kanngunarsaasutut pissusilersorfiginnissimasoq,."

Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinni pinerluttulerinermi inatsisitigut aalajangersakkanik agguataarneqarsimasunik pinerluttulerinermi sulianut kisitsisinik eqqortunik peqanngilaq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik paasissutissiivoq 1. januar 2024-miilli pinerluttulerinermi inatsimmi § 88 a-mik unioqqutitsineq pillugu najukkani eqqartuussivinni suliaq ataasiinnaq tiguneqarsimasoq, suliarlu naammassineqarsimanngitsoq.

Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi § 88 a pillugu Nunatsinni eqqartuussivinnit suli eqqartuussuteqartoqarsimanngilaq."

Inatsinik atuutsitsinermut ministereqarfiup itisiliilluni matumani ilisimatitsissutigisinnaavaa tarnikkut nakuuserneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 88 a inatsimmi nr. 1782-imi ulloq 28. december 2023-meersumi aallartinneqarmat, ullorlu 1. januar 2024 atuutilersinneqartoq. Aalajangersakkamut oqaaseqaatit naliliineq pillugu paasissutissiissuteqanngillat, tak. Folketingstidende 2023-24, ilanngussaq A, L 14 taamatut saqqummiunneqartut.

Inatsinik atuutsitsinermut ministereqarfiup aamma ilisimatitsissutigisinnaavaa, 2024-mi aaqqissuussaq Lev Uden Vold nammeneq piumassutiminik nalunaarusiamik "Psyisk vold – Retspraksis fem år efter kriminaliseringen"-imik suliaqarsimasoq, Danmarkimi pillaaarnermi inatsimmi § 243 pineqarluni.

Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup ilanngussinnaavaa Inatsisit Atuutsinneqarnerannut suliassaqaqarfiup Naalakkersuisut Anguniagassatut Takorluugaat pingaarnersiunerallu, taanna 2026-imi nutarterneqartussa, suliniummik imaqaassasoq, tassani naammattumik tarnikkut nakuusernarmik ilisimasaqartoqarnissaa qulakkeerumallugu pinerluutinnngortitsisereernerup ukiut pingasut kingorna eqqartuussisarnarmik misissuisoqarnissaa Naalakkersuisut kissaateqartut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens-Frederik Nielsen
Naalakkersuisut Siulittaasuut